

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

69. An non obstante Conc. Trid. Regulares teneantur se subiicere examini
Episcoporum quoad confessiones audiendas? Et inter alia, quæ circa hoc
in textu huius Resolutionis discutiuntur, etiam ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

probationem pro vna hebdomada, vel pro centum personis; que omnia essent in fraudem priuilegiorum Regularium, vt constat. Quando autem sit de facto iusta causa ad apponendas eiusmodi limitationes, hoc arbitrio, & conscientia Episcopi relinquimus: dicimus autem, siue iuste siue iniuste apponantur obseruandas omnino esse, quia ille Sacerdos reuera non est approbatus ab Episcopo pro tali tempore, vel ad tales confessiones, quæ approbatio necessaria omnino est ad valorem absolutionis post Concil. Trident. Huc vsque Lugo, & iterum ego.

7. Et ad omnium supradictorum confirmationem, vide Isambert. in 3. part. D. Thom. tom. 3. de penit. disput. 21. artic. 4. cuius verba per extensum alibi adduxi: Et ne deseras omnino videre Bariolam consil. 1. per totum, vbi nostram opinionem firmat contra Patrem Brunum, & respondet ad argumenta contraria, & Mendo in Bulla Cruc. disp. 22. c. 10. n. 102. sententiam Bruni falsam appellat; verum sententiam Bruni tenet nouissime Leander à Murcia in Reg. S. Francisci. q. 8. c. 7. n. 18. vbi etiam, num. 14. docet, Episcopum non posse approbare Regulares absque iusta causa ad tempus, vel ad certas personas, & num. 17. sic ait; [Prouable es, que los señores Obispos no pueden limitar à los Religiosos la aprobacion, y jurisdiccion, solo por la edad; Assi lo tenen Vega in summa, tom. 1. capit. 62. caj. 7. pag. 576, in principio; y Villalobos vbi supra num. 2. y muchos hombres doctos de la Compañia de Iesus, consultados en el caso; y la razon es, porque en todos los Obispados se da vn Beneficio curado à vn Clerigo de 24. años sin limitacion alguna; y por el conseqüente puede confessar mugeres, no obstante que no tenga 40. años; luego no puedeauer razon, ni causa iusta paraque se limite la licentia à los Religiosos por este respeto, pues se deve presumir dellos mayor virtud.] Ita ille; sed hoc est contra Praxim Romanam, & aliorum locorum.

Alibi signanter in Ref. quæ nunc inuenitur. in tom. 1. tr. 3. Ref. 4. à §. Sed his, vt que ad §. Cauent. Sed aduerte obsecro quod ad lin. 3. huius §. Auctor dicit: Alibi adduxi, & videretur supponere quod ante hanc quæ alibi adduxi, & non est ita; sed lapsus est emoritur etiam in alijs accidit.

RESOL. LXIX.

An non obstante Concilio Tridentino Regulares teneantur se subicere examini Episcoporum quoad Confessiones audiendas?

Et inter alia, quæ circa hoc in textu huius Resolutionis discutiuntur, etiam ex Sacra Cardinalium Congregatione docetur Prælatos Regulares, seu alios Religiosorum Confessores posse audire confessiones Secularium, qui sunt de familia, aut alias deseruiunt Monasteria, si tamen sint continui commensales absque licentia, seu approbatione Episcoporum.

Et etiam queritur, an Prælati Regulares ex Tridentino cogendi sint ad examen, & approbationem Episcoporum ad audiendas secularium Confessiones. Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 12.

Sup. hoc supra in Ref. 44. cursim. in §. Decimus quærens, sed lege ibi doctrinam à §. Hoc supra polito.

§. 1. Negatiuam sententiam sustinet Pater Bruno de Priu. Reg. tr. 5. c. 2. propos. 1. Firmat enim Extrauag. Bonifacii VIII. super Cathedram, non esse à Tridentino reuocatum: nec etiam Clem. Dudum, nec Extrauag. Frequentes in quibus ne quidem verbum de approbatione, & examine Episcopi mentio fit, sed tantum de sola admissione ab Episcopo, aut licentia ad confessiones audiendas: ergo cum illæ Constitutiones non requirant in Regulari Episcopi examen, & iudicium de capacitate, seu approbationem, sed tantum præsentationem cum humili petitione licentiæ, ad confessiones audiendas, illa ne-

quaquam requiritur. Quod manifestè probatur ex declaratione per Pium V. illius cap. Titid. facta per Bullam quæ incipit *Et si Mendicantium*. In qua interpretatur, Mendicantes non comprehendi sub illo capite, his verbis, quod verò in *sess. 23. cap. 15.* circa confessiones audiendas statuitur, hoc etiam dictorum Ordinum, videlicet Mendicantium Fratres à præfatis suis Generalibus, vel Ministris Provincialibus ad audiendas confessiones vtriusque sexus fidelium approbatos, vt præmittitur, minime comprehendat. Quid clarius? Verum vt vis huius declarationis perfectius dignoscatur, notandum est, quod Pontifex illam facit, respondendo quærentibus Mendicantium ad ipsum delatæ tenoris sequentis; Quod quorundam locorum Ordinarij quosdam Religiosos, probos viros, & idoneos, etiam à suis Superioribus approbatos ad confessiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quibus vides, Mendicantes conquiri, quod Ordinarij prætextu Tridentini in præuam sensum detorti (vt verbis illius Bullæ vtar) cogebant mendicantes ad probationem recipiendam, alioquin illos non admittunt, violantes in hoc ius commune, quod disponit, approbationem Regularium Prælatorum, & præsentationem Regularis per eisdem factam, sufficere, vt illis præfatis Ordinarij illum sic præsentatum ad confessiones audiendas admittant. Quam sententiam sustinere coguntur illi, qui Clementinam, Dudum, & Bullam Leonis, &c. in Concilio Lateran. editam, inchoant, *Sacro approbante Concilio*, sustinent non esse reuocatas. Ita ille, qui postea respondet ad aliqua argumenta, & tandem sic asserit; Quod si istis, ex omnibus superius conclusis sequi, Regulares omnes ab approbatione, & examine esse exemptos; cum in Priuilegijs Mendicantium participant: ac proinde decretum Tridentini suo effectu, sicut etiam illud Lateranensis, priuari. Respondebitur, plurima Conciliorum decreta absque effectu existere, vel quia non promulgata, aut recepta; aut quia vlti contrario, vel priuilegio abrogata: cuius generis hæc duo decreta existunt, quæ per priuilegium contrarium, aut per confirmationem priuilegiorum, & Clementinam Dudum, abrogata sunt, quibus priuilegijs, vt alibi ostensum est, ac Clementinam prædicta potuntur non Medicantes, quod aduersarij minime negare possunt: cum in vim illius possulent quædam funerali, & alia tum à Mendicantibus, tum à non Mendicantibus; cum tamen non sit extensa in terminis nisi ad solos Dominicanos, & Minores. & postea per Ioannem XXII. ad Augustinenses, & Carmelitas. Nec obest huius priuilegij non vltus, quia vt sæpius dictum est, non quilibet non vltus derogat priuilegio, præsertim si ille non vltus sit tantum secundum quid voluntarius: videlicet ne offendantur Prælati; & quia minus malum, idè magis eligibile videtur non vltibus, quam examinis experimentum ferre; & approbationem recipere, quam Episcopus exacerbare: dummodò neque tacite, & virtualiter neque expressè, & formaliter contineat actum in substantia, vel forma repugnantem dispositioni legis: imò etiam repugnantem, vt proxime dictum est, contineret, non derogaret ex indultis ab Eugenio IV. concessis, Bulla quæ incipit *Regularem vitam*, & alia inchoata. Ex *Apostolica Seais*, &c. vt præbitimus in primo Tractatu.

2. Quod autem torrens Doctorum sit contraria sententiæ, nihil obest, nam vel plurimi illorum priuilegia non legerunt, aut non satis examinarunt, vel forsam approbationis nomen pro admissione usurparunt. Nos verò pro nostra sententiâ habere præmemoratam declarationem Pontificiam, & mal-

tos graves Doctores, Nauarrum in *Manuali capit.* 27. numer. 265. & 266. Rodericum in *Bulla Cruciat.* §. 9. numer. 10. & 15. graves Doctores à Diana citat. 3. part. tract. 2. de Dub. Regular. resolut. 24. qui omnes existimant per illud Decretum Tridentinum non esse reuocatum Clementinam *Dudum*, & ex consequenti nostram sententiam sustinere coguntur, cum Clementina non postulet examen, & approbationem Episcopi. Huc vsque Pater Bruno, qui tamen consultum Regularibus, ne approbationem & examen Episcoporum recuset, & subdit tamen, tria, posita obligatione, ad examen certissima esse. Primum, posse Sacerdotem Regularem audire confessiones Sæcularium, qui sunt de familia sui Conuentus; absque approbatione, & licentia Episcopi, ex priuilegijs, quæ multa quoad hoc sunt. Quod etiam Congregatio Cardinalium declarauit explicando dictum *Canon.* 15. *sessio.* 23. his verbis. Sacra Congregatio censuit, præfatos Regulares, seu alios Religiosorum Confessores, posse audire confessiones Sæcularium, qui sunt de familia, aut alias deseruiunt in eorum Monasterijs, si tamen sint continui commensales, absque licentia, seu approbatione Episcoporum.

3. Secundum, quod certissimum est, Confessarium Regularem præuio examine Romæ à Vicario eiusdem Urbis ad confessiones audiendas approbatum, non debere extra Romam exanimari à locorum Ordinarijs, si in illis Confessiones audire voluerit; sed sufficere præsentationem eius Romæ habitam, & ab eisdem Ordinarijs petitionem licentiæ; Sic concessit Sixtus V. Congregationi Oratorij Sanctæ Mariæ in Valicella 1586. nonis Septembris, vt habetur apud Quarantam in *Summa Bullarij, titul. Confessor.* & tenet Marcellin. à Sancto Benedicto. *verbo Confessor.* 59.

4. Tertium, quod licet Prælati Regulares ex Tridentino cogendi essent ad examen, & approbationem ad audiendas confessiones, priuilegium tamen Cassinensibus per Sixtum IV. concessio eximerentur quo fit illis facultas, vt possint audire confessiones omnium ad eos vndeque accedentium, & illis absolueri, etiam si à locorum Ordinarijs ad id examinati, & approbati non fuerint: quam facultatem refert Jacob de Grassijs in *suo lib. Consil. consil.* 4. de penit. & remiss. numer. 6. & Marcellinus à Sancto Benedicto, *verbo, Absolutio quoad Monachos*; illamque asserit esse in vtu apud Cassinenses, & à Paulo V. confirmatam. Et hæc omnia docet Bruno *loco citato.*

5. Sed ego aduersus illum contrariam sententiam sustinendam esse puto, vnde reliquendo nomina omnium Doctorum, apponam hic tantum verba Patris Mendo in *Bull. Cruc. disp. 22. cap. 2. numer. 43.* vbi sic ait; Opposita opinio est contra fidelium sensum, Ecclesiæ praxim, & Tridentini mentem, eam enim Tridentinum apposuit ea verba; Nullus Sacerdos Sæcularis, vel Regularis, &c. aliquid nouum statuit circa Regulares, alias nequam illos expressisset: Vnde hæc lex Tridentini correctoria est primæ legis; at per primam legem tenebantur Regulares se sistere Episcopo, solumque eis concedebatur, vt si non admitterentur ab Episcopo, pro admissis censerentur, igitur hoc vltimum per Tridentinum corrigitur, sicutque exprimitur in verbis prædictis, vt quantumuis esset ius commune, reuocatum existimetur, alioquin non esset, in quo verificarentur ea verba Tridentini, Vltus ex Regularibus, eum ferè nullus, aut nullus priuilegio illo per concessionem, aut per communicationem non fruere. Nec obstat in hac reuocatione Tridentini non fieri mentionem illius primæ

legis; nam satis exprimitur reuocatio, & lex posterior vim habet corrigendi priorem, Et si eius mentionem non faciat *cap. 1. & 2. de constitut. in 6.* Præterea nihil de iure antiquo corrigitur, cum in eo non esset quid statutum circa approbationem Episcoporum; quippe solum decebatur, vt Mendicantes præsentarentur Episcopis, ad hoc vt eis concederent iurisdictionem absoluedi, quod si eam negarent, pro admissis censebantur Mendicantes, quia eis Pontifex tunc iurisdictionem largiebatur. Per Tridentinum autem nihil circa hoc est innouatum, sed additum est, vt approbatione indigeant, supra quam iurisdictione adueniat; in approbatione autem, nec per Tridentinum, nec per vltimum aliud ius conceditur id priuilegium Mendicantibus, vt si Episcopus approbare nolit, censerentur pro approbatis, atque equidem eo priuilegio erat opus, vt approbati censerentur, sicut erat opus priuilegio supradicto, vt censerentur iurisdictione fungentes casu quo Episcopus illam ipsis denegaret.

6. Episcopus tamen limitans, atque negans absque iusta causa Mendicantibus approbationem peccat contra ius, quod ipsi habent ad audiendas confessiones, nec causa iusta erit reputanda, quod sint in Vrbe, aut Diocesi plures alij Confessarij, nam cum ad quemuis euentum Regulares illud ius ex suis priuilegijs habeant, debet Episcopus illud ipsis illibatum seruari *ex cap. quando amplius de priuileg.* ita Mendo.

7. Sed sentiamus etiam verba Eminentissimi Cardinalis de Lugo tunc non Cardinalis, Sed Regularis, sic itaque asserit *de penit. disp. 21. sect. 3. numer. 51.* De Religiosis verò Mendicantibus & iis qui eorum priuilegijs fruuntur, est specialis difficultas propter quædam priuilegia eis concessa à Bonifacio VIII. in Extravaganti *super. Cathedram* de sepulturis, vbi conceditur, quod postquam Generalis, vel Prouinciales peterent facultatem ab Episcopo ad eligendos Confessarios, & electos Episcopo præsentarent; si tamen Episcopus eos nollet admittere; haberentur pro admissis, Pontifice eos ex tunc admittente; Quod Clemens V. in Concilio Viennensi, relato in Clementina *Dudum*, de sepulturis, de nouo confirmavit, ablata quadam magis ampla concessione Benedicti XI. quæ habetur in Extravaganti, *inter cunctas, de priuilegijs*, Quare Nauarrus in *summa cap. 27. numer. 264. & 265.* existimat, etiam post Tridentinum durare hoc priuilegium & sufficere licentiam petitam, etiam si negetur: quia illud priuilegium concessum in duobus Concilijs generalibus, & contentum in corpore iuris, nondum videtur sufficienter reuocatum; quam sententiam sequuntur alij non pauci moderni, quos refert Diana *tom. 2. tract. 2. de dub. reg. resolut. 24.*

8. Hæc Nauari sententia communiter reicitur, & merito, quia est contra sensum fidelium, & contra praxim Ecclesiæ, & mentem Concilij Tridentini, in quo procul-dubio intentio fuit reformandi has Regularium facultates; & idè dictum fuit, *Nullus Sacerdos Sæcularis, vel Regularis, &c.* postea: *Non obstantibus quibuscunque priuilegijs*; alioquin nunc liceret adhuc Regularibus audire Confessiones, licet Episcopus ex iusta causa approbationem negaret, cum in illo priuilegio solum requiratur, quod se Episcopo præsentent: quod tamen nemo concedit. Vnde hæc communem sententiam tenent Suarez in *presenti, disp. 28. sect. 5. numer. 13.* Valquez *q. 93. art. 3. dub. 3.* Coninch. *disp. 8. dub. 7. numer. 58.* Filiucius *1. tom. tract. 7. c. 9. numer. 257.* & alij multi, quos refert Diana *loco citato.*

9. Ad illud ergo antiquum priuilegium respondent

Sup. hoc in quatuor priuilegijs Ref. & in ro. 1. tr. 3. Ref. 24 à §. Quarto septimo, & in tom. 3. tr. 1. Ref. 38. §. Secundus casus. Et pro parte limitationis dictæ licentiæ in Ref. seq. & in alijs eius annor. scilicet Ref. 4. huius not. §. probatur. & in alijs eius annor. & ad licentiam in dicta Ref. 4. ad. verum. & seq. sicut à §. Sed sentiamus etiam huius textus & Ref.

Quæ hic est sup. Ref. 85;

dent Suarez, & alij, reuocatum esse in Tridentino; quia cum decretum etiam Tridentini sit lex Conciliaris, & Pontificia quae vim habet corrigendi superiorem legem, etiam si in iure contineatur, & licet non fiat specialis mentio illius, quando verba posterioris legis hoc requirunt, vt constat ex cap. 1. & 2. de constitut. lib. 6. & in nostro casu lex illa Tridentini nullius esset momenti pro Regularibus, nisi reuocatum esset antiquum privilegium. Facilius fortasse responderi potest cum Vasquez, & alijs, non fuisse necessarium, quod illud privilegium antiquum reuocaretur, quia illud solum erat in ordine ad iurisdictionem, ad quam obtinendam ab Episcopo ipsi presentabantur Religiosi, quibus si Episcopus nolebat iurisdictionem concedere, Summus Pontifex illam concedebat. Hoc autem non est reuocatum, quia Pontifex iam illam concedit, & concessit multis Religionibus independenter ab eo quod concedatur ab Episcopis. Tridentinum verò addidit conditionem requisitam ex parte Sacerdotis, vt ei iurisdictione concedi intelligatur, seu, vt sit idoneus ad hoc, vt ei siue à Papa, siue ab aliquo alio iurisdictione delegetur, nempe approbatio Episcopi, quae si non praecedat, Papa protestatur, se ex indispositione subiecti non concedere ei iurisdictionem, quae conditio introducta fuit de nouo à Concilio Tridentino, & circa eam non habent Religiosi eiusmodi privilegia. Hæc Lugo.

10. Qui postea subdit sententiam P. Bruni desumptam ex Nauarro, etiam si probabilis esset; ad praxim tamen parum, aut nihil posse conducere; quia facultas illa Prælati Regularibus concessa exponendi ad confessiones eos, quos presentatos Episcopus nollet acceptare; concessa quidem fuit cum multis limitationibus, quæ habentur in d. Clem. Dudum, de sepulturis, præsertim, quod renuente Episcopo aliquem ex sibi presentatis admittere, Prælati Regularis alium illius loco debeat subrogare. Item quod non plures presententur Episcopo, quam sint necessarii; Sed numerus, inquit personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendum, esse debet prout vniuersitas Cleri, & populi, ac multitudo, vel paucitas exigit eorundem. Quæ limitatio, licet solum procedat quoad privilegium ibi concessum, & non de facto, quia de facto Religiosus idoneus ius habet, vt approbetur, licet non sit necessarius, vt supra vidimus; Qui tamen volunt vt privilegio illius Clementinae, deberent illo vt cum illa limitatione ibi posita. Potest autem Episcopus semper, aut ferè semper dicere se nolle approbare illos Regulares; quia pro numero penitentium illius loci, non sunt necessarii plures pro nunc; cuius contrarium in praxi probare difficillimum erit, atque aded in praxi non video quomodo possit utilis esse illa sententia cuius assertio aliunde non deseruit, nisi ad irritandos, & acerbandos Episcoporum animos contra personas Regulares. Ita Lugo, & ego.

11. Quoad illa verò corollaria, quæ Brunus certissima putat, ego non certissima, sed nimis dubia, (ne dicam amplius) existimo, post Decretum Clementis VIII. & Innocentij X. & quoad primum etiam ante dicta Decreta contra Brunum tenuit Ioannes Præpositus in 3. part. q. 8. dub. 2. n. 7. qui adducit responsum Cardinalium, & ita etiam docet Pater Mendo vbi infra n. 31. & Suarez de relig. tom. 4. tr. 10. l. 9. cap. 4. num. 18.

12. Ad secundum verò, quod asserit Brunus de Confessario Regulari prævio examine Romæ à Vicario Urbis approbato, &c. Respondeo cum Eminentiſſimo Cardinali Lugo de penit. disp. 21. sect. 2. numero 29. vbi sic ait; Aliqui fortasse prætendebant per communicationem, se habere tale privile-

gium, vt semel approbati in Vrbe à Vicario Papæ, conferentur approbati in toto orbe absque nouo examine. Quod quidem privilegium, ego nunquam apud aliquem Ordinem inueni: apud Congregationem verò Oratori, de Vrbe, de qua rumor ipse fuerat, inueni Bullam Sixti V. quam referat ad litteram Antonius Naldus Clericus Regularis in summ. verbo Confessio, numero 39. in qua inter alia privilegia, pro quorum perpetua confirmatione instabat S. Philippus Neri, erat hoc, vt approbati in Vrbe, non indigerent alia approbatione extra Urbem; quod quidem concessit Sixtus V. sed talibus verbis, quibus gratia redditur ferè inutilis, nempe vt semel prævio examine in Vrbe approbati, possint absque alio examine audire vbiq; confessiones, de consensu Ordinariorum. Ita Lugo.

13. Et tandem ad tertium corollarium Brunus quod certissimum putat, nempe Superiores Regulares posse excipere secularium confessiones absque approbatione, & examine Episcopi, ego contrarium sustinendum esse puto, & ita hanc sententiam, me citato, communem, & veram putat Cardinalis Lugo de Sacram. Penitent. disput. 21. sect. 1. num. 10. vt ego alibi contra aliquos satis probavi, & ita etiam me citato tenet nouissimè Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 22. cap. 2. num. 30. & me citato Ioannes Dicaſtillo de Sacram. tom. 2. tract. 8. disputatione 20. dub. 2. num. 264.

RESOL. LXX.

An Episcopi possint ex iusta causa approbare Religiosos ad audiendas Confessiones limitate, v. g. ad viros, & non ad feminas: Ex p. 3. tr. 2. Ref. 25.

§. 1. Affirmatiuè respondeo cum Fagundez præcept. 2. lib. 7. c. 2. n. 11. & Doctoribus citatis in * superiori resolutione pro prima sententia.

2. Sed his non obstantibus minimè grauior hic apponere verba Henrici Villalobos in sum. tom. 1. tr. 9. diff. 53. n. 2. sic asserentis. [Hauendo iusta causa pue de l'Obispo no solamente limitar à los Religiosos la licencia de confessar quanto al tiempo, sino tambien quanto à las personas, como si por falta de ciencia limitasse, que no confessassen mercaderes. Lo mismo dicen esto DD. que puede hazer Obispo por falta de edad; limitandoles, que solo confessassen hombres, y no mugeres, hasta que tengan quarenta años. Mas lo contrario es probable, y se puede seguir seguramente, que anſi lo tuuieron hombres doctísimos de la compañía, que fueron consultados à cerca desto, lo qual lleua gran camio, mayormente que à penas parece que se puede dar caso, en que esto sea justificado, y es menester para ello que aya causa justa. La razon es, porque en todos los Obispos, se da vn beneficio curado à vn Clerigo de veynte quatro años sin limitacion ninguna, y por el configuiente puede confessar mugeres, no obstante que no tenga quarenta años, luego no puede hazer razon para que se limite la licencia à los Religiosos, por esso respeto, pues se deue presumir dellos mayor virtud.] Ita Villalobos, & ante illum Vega in sum. tom. 1. c. 62. cas. 7. quem postea citat, & sequitur Portel. in dubijs Regul. v. Confess. 3. Vide etiam Peynum de Relig. sub tom. 1. q. 1. c. 21. §. 2. & Zanardum in direct. Theol. p. 1. de Sacrament. Penit. cap. 14. fol. 296. Verum praxis Episcoporum est in contrarium, nam limitant Regularium confessiones ad viros, & non ad feminas.

RESOL.

Sup. hoc supra post mediam, §. Quod autem, huius Ref. & in alijs eius annot.

Sup. hoc supra in §. Secundum huius Ref. & in alio eius annot.